

خبرنگار رضوی

دوشنبه
اول بهمن ۱۳۹۷
۱۴ جمادی الاول ۱۴۴۰
۸ صفحه/ شماره ۴۰۴۸

پیشگامان انقلاب

نام: شهید محمدرضا حسن زاده محصل
تاریخ شهادت: ۵۷/۶/۹
سن هنگام شهادت: ۱۶ سال و ۱۱ ماه

روز شمار انقلاب

روزنامه خراسان مورخ اول بهمن ۱۳۵۷

چند عکس از راهپیمایی پر شکوه مردم مشهد در بهمن ۵۷ وروزهای منتهی به انقلاب شکوهمند اسلامی. این عکس ها در تاریخ اول بهمن ماه در روزنامه خراسان به چاپ رسید.

باشکوه ترین تظاهرات در مشهد

روز اربعین ۱/۵ میلیون زن و مرد مسلمان خواستار حکومت اسلامی شدند
سرود زنان: قسم به سرور زنان فاطمه/ ندارم از کشته شدن واهمه

در اربعین حسین بن علی (ع) شهر مشهد بزرگ ترین وپر شکوه ترین جنبش اسلامی را به خود دید. در این روز مقدس همان گونه که پیش بینی می شد و باتوجه به دستور نایب الامام حضرت آیت ا... العظمی خمینی (ره) که بر حضور در این تظاهرات ملی تاکید کرده بودند، هزاران نفر از ساکنان مشهد و حومه طی یک برنامه دقیق در صفوف منظم در حالی که بالا کراهای مختلفی را در دست داشتند، از اوایل صبح در اماکنی که قبلا برای تجمع اعلام شده بود، گرد هم آمدند. مسیر این راهپیمایی عظیم از چهارراه شیرازی (نادری سابق) به طرف میدان شهدا و سپس از طریق خیابان دانشگاه به طرف خیابان دروازه طلایی و از خیابان خسروی و بعد از آن خسروی نو به فلکه دقیقی و محل تجمع نهایی نیز فلکه حرم مطهر حضرت رضا(ع) بود. کثرت جمعیت به حدی بود که بدون اغراق می توان گفت: در این روز خیابان های مشهد جواب گوی سیل جمعیتی که هر لحظه بر تعدادشان افزوده می شد،

خاطره بازی با جشن انقلاب

فراخوان مخاطبان برای ارسال عکس از جشن های دهه فجر

برای بچه های نسل سوم انقلاب، آن ها که متولد دهه ۶۰هستند، شروع دهه فجر یادآور خاطرات شیرین روزهای مدرسه است. روزهایی که کلاس های مدرسه با تصاویر امام خمینی(ره) و ریشه های دست ساز به رنگ پرچم ایران، تزئین می شد؛ روزنامه دیواری های رنگارنگی که اهروهای مدرسه را می پوشاند؛ سرودهای شاد انقلابی که زنگ تفریح، از بلندگوهای مدرسه پخش می شد و مسابقات هیجان انگیزی که شور و حالی دو چندان به مدرسه می داد. این روزها هم مدرسه ها سرشار از شور و شادی و جشن های دهه فجر است؛ حالا نوبت به دانش آموزان متولد دهه ۸۰ و ۹۰ رسیده که شیرینی این جشن باشکوه را تجربه کنند و برای خود خاطره بسازند. معمولا بیشتر دهه شصتی ها از جشن ها و برنامه های دهه فجر در سال های مدرسه، عکس هایی به یادگار دارند و ما امسال تصمیم گرفتیم در صفحه «چله انقلاب» بخشی را به مرور و انتشار همین عکس های خاطره انگیز آن روزها اختصاص بدهیم.

شما مخاطبان روزنامه خراسان رضوی می توانید عکس های یادگاری از جشن های دهه فجر دوران کودکی و نوجوانی تان را به همراه یک متن کوتاه شامل نام مدرسه و تاریخ، به شماره تلگرام یا آیدی ما که در کادر روبهرو آمده، ارسال کنید تا در ایام جشن چهلمین سالروز پیروزی انقلاب اسلامی، در همین صفحه منتشر شود.

روزنامه خراسان رضوی:
رتبه یک نشریات استانی

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری خراسان
مدیرمسئول: محمدسعید احدیان
سر دبیر: سیدعلی علوی

دفتر مرکزی: مشهد، بلوار شهیدصادقی
صندوق پستی: ۵۱۱-۹۱۷۳۵
تلفن: ۵۱۱-۳۷۶۴۴۰۰

نمابر دبیر خانه: ۵۱۳۷۶۴۴۹۰
پدیرش آگهی و اشتراک: ۵۱۳۷۰۱۰
پيامك: ۲۰۰۰۹۹۹

چاپ مشهد: شهرجا خراسان
روابط عمومی: ۵۱۳۷۰۰۹۱۱۱
نمابر تحریریه: ۵۱۳۷۶۴۵۰۱

نگاهی به مبارزات انقلابی مردم مشهد در آستانه بهمن ۵۷

چند قدم گام پیروزی

شهیدان، آماده بودند در راه پیروزی انقلاب از جان نیز بگذرند. جلسات هماهنگی راهپیمایی ها و سخنرانی ها با حضور هسته مرکزی رهبران انقلاب در مشهد، آیات، خامنه ای و طیبسی و شهید هاشمی نژاد و نیز مردم در پایگاه هایی از جمله مدرسه نواب، مسجد کرامت و گاه بیوت مراجع عظام از ابتدای ماه محرم به صورت برنامه روزانه در مشهد درآمده بود.

را در صبحگاه به آن نشان می دهد و افسران ها به سربازان می گوید: «این بودفتار مردم با برادران سرباز شما که اینک جنازه متلاشی شده ان ها را دیدید. اگر تیراندازی نکنید، آن ها شمارا خواهند کشت و اگر فرار کنید، ما شمارا دستگیر و تیرباران خواهیم کرد. پس بشکست تا کشته نشوید. امروز را دست خالی باز نگریدید و انتقام برادران خود را باز ستانید». در این روز جمعیت بسیاری از قشر های مختلف مردم در بیوت علما تجمع کرده بودند و دایما شعار می دادند: توپ، تانک، مسلسل دیگر آثار ندارد/ به مادرم بگویید دیگر پسر نداره». جمعیت از مقابل علما تظاهرات را آغاز کرد، طی درگیری شدیدی با مأموران مسلح صدها نفر دستگیر و کشته شدند. درباره تعداد کشته شدگان این دوروز مشهدار قام صحیحی وجود ندارد. به دنبال این حوادث سه روز در مشهد تعطیلی عمومی اعلام شدو چون این مسئله باعث کمبودنان و مایحتاج اولیه مردم شد، لذا مبارزان شهرهای مجاور مشهد کامیون های حیوان نان و خواربار را به مشهد ارسال و علما آن را برای مردم تقسیم کردند. شب دهم هم چند نفر کشته شدند و مردم در مبارزه ای انتقام جویانه جان تعدادی از نیروهای رژیم را گرفتند. بر اثر این فشارها شهید عزیزی، استاندار خراسان و نایب التولیه آستان قدس رضوی از سمت خود استعفا و به تهران عزیمت کردند.

●خطار می دادند که از منزل خارج نشوید

پس از این حادثه شایعاتی در شهر به منظور ایجاد رعب و وحشت منتشر شد. مأموران ساواک طی تماس های تلفنی به طور ناشناس به مردم خطار می دادند از منازل خود خارج نشوند. همچنین اعلامیه هایی مبنی بر برپایی مجلسی در مسجد گوهرشاد به مناسبت شهادی وقایع نیم و دهم دی پخش شد. روز دوازدهم دی تمام شبستان ها و صحن مسجد جامع گوهرشاد ملو از جمعیتی بود که برای برپایی مجلس سوگوازی و برزگداشت آمده بودند. روز شانزدهم دی ماه، دولت اهاری پس از دومه سقوط کردشاه، شاهپور بختیار عضو جبهه ملی و رهبر حزب ایران را مأمور تشکیل کابینه کرد. با روی کار آمدن او، تظاهرات مردم مشهد آغاز گرفت، چنان چه در تظاهراتی که پس از این به وقوع می پیوندد، شعارهایی علیه بختیار و دولت غیرقانونی اوسری دهند.

●تجمع ضد کشف حجاب در ۱۷ دی ۵۷

با نزدیک شدن به ۱۷ دی، ساگر کشف حجاب که هر ساله جشن هایی در سراسر کشور و در مشهد از سوی مقامات برپا می شد، آیت ا... قمی طی صدور اعلامیه ای در ۱۵ دی ماه برابر با ۶ صفر ضمن محکوم حجاب و مراسمی که هر ساله در ۱۷ دی از سوی رژیم برگزار می شد، از زنان مسلمان خواست تا برای مبارزه با بی عفتی و رژیم، روز یکشنبه ۱۷ دی ماه لباس های کاملا اسلامی پس از اجازه پدر، مادر و شوهر نشان در منزل اونجمع کنند و مردم اسر راهپیمایی با آتش و نظم ابتدار در منزل آیت ا... قمی اجتماع و سپس با نظمی خاص و پرچم هایی که روی آن شعار نوشته شده بود، راهپیمایی خود را به صورت حرم امام رضا(ع) آغاز کردند. در پایان قطعه نامه قرائت و اعلامیه امام مبنی بر غیرقانونی بودن دولت شاهپور بختیار خوانده شد. مردم و اعوان طیبسی در این تجمع سخنرانی کرد. او طی سخنرانی خود، دولت غیرقانونی بختیار را محکوم و پیام امام مبنی بر استقامت مردم تا استقرار جمهوری اسلامی را ابلاغ کرد. روند مبارزات مردم انقلابی مشهد پس از این ماجرا نیز ادامه یافت. بهمن ۵۷ مشهد، شاهد حضور پرشور مردم این شهر در مبارزه با رژیم پهلوی بود، مبارزاتی که تداوم یافت و به طلوع فجر انقلاب اسلامی رسید...

کتاب انقلاب

کتاب «خاطرات مرضیه حدیچی» به کوشش محسن کاظمی و از سوی انتشارات سوره مهر به چاپ رسیده است.

مرحومه حدیچی (دباغ) از جمله زنان مبارز در سال های منجر به پیروزی انقلاب است که فعالیت ها و حرکت های سیاسی خود را

از سال ۱۳۴۶ آغاز کرد و مبارزات خود را تا پیروزی انقلاب اسلامی ادامه داد. وی پس از پیروزی انقلاب فرمانده سپاه همدان، مسئول بسیج خواهران و نماینده مجلس شورای اسلامی به بود.
ماجرای قیام ۱۵ خرداد ۱۳۴۲، تحصیل در محضر آیت ا... سعیدی و شروع مبارزات، دستگیری و شکنجه توسط عوامل شاه در سال ۱۳۵۲، حضور در انگلستان و فعالیت های سیاسی در این کشور، سوریه و لبنان، عزیمت به نوفل لوشاتو و عزیمت به مسکو برای ابلاغ پیام حضرت امام خمینی (ره) به میخائیل گورباچف از جمله محورهای موضوعی خاطرات این بانوی مجاهد در این کتاب هستند.

و دیگر علمای انقلابی و مبارز مشهد بودند. با ورود صفوف راهپیمایان به داخل استانداری، تانک ها در مقابل استانداری مستقر و مردم اطراف تانک ها جمع شدند و شعار می دادند: «ما به شما گل دادیم، شما به ما گلوله». ظاهر قضیه حاکی از دوستی و پیوند ارتش و تانک ها با ملت بود اما علما احساس خطر کردند.

با تجمع مردم در مقابل استانداری یکی از حاضران روی یکی از تانک ها رفت و اعلام کرد که ارتش با مردم و روحانیت اعلام همبستگی کرده است. در این لحظه ناگهان تانک ها و نیروهای رژیم شروع به تیراندازی به سوی جمعیت کردند. به دستور علما مردم به سرعت محوطه استانداری را ترک کردند. با وجود این موجی از خون و آتش محیط را فرا گرفت. پس از درگیری، مردم بر خلاف راهپیمایی های قبلی متفرق نشدند، بلکه به تظاهرات خیابانی ادامه دادند. در بعدازظهر نیز همچنان آثار ای ها ادامه یافت. شب هنگام علمای مشهد از جمله آیات سیدعلی خامنه ای، واعظ طیبسی و هاشمی نژاد در منزل آیت ا... شیرازی گرد هم آمدند تا درباره این حوادث بحث و گفت و گو کنند. طی آن جلسه تصمیم گرفته شد از هجوم مردم به کلاترزی ها جلوگیری شود چرا که این مسئله بهانه ای برای یورش مأموران به مردم در در نتیجه قتل عام آن ها می شد. از موضوعات مهم مطرح شد در آن جلسه سر نوشت دو زبان اسپر شده توسط مردم بود. تعداد زیادی از مردم مقابل منزل شیرازی تجمع کرده و خواهان اعدام آن دو بودند. تجمع کنندگان به طور متوالی فریاد می زدند: «می کشم می کشم، آن که برادرم کشت». پس از ساعتی مذاکره و برپایی علمای حاضر در جلسه تصمیم به آزادی آن دو زبان گرفته شد. پس از اطمینان از متفرق شدن مردم، دو زبان آزاد شدند اما چند نفری که کمین کرده بودند با حمله به دو زبان آن ها را کشتند. در آن شب بیم حمله ساواک به منازل و روحانیون مشهد هم وجود داشت.

●بشکست تا کشته نشوید

روز یک شنبه دهم دی ماه ۱۳۵۷ رژیم برای تحریک سربازان به تیراندازی به سوی مردم، جنازه دو زبان کشته شده و اجساد سوخته شده سینما شهر فرنگ

سینمای انقلاب

مستند «خاطرات روز های داغ» مرور خاطرات ابوالفضل فتحی یکی از نزدیکان و خادمان بیت امام خمینی (ره) است. او در سال ۱۳۲۴ در قم به دنیا آمده و در نوجوانی، همکلاسی و دوست حاج احمد فرزند امام راحل بوده است. در این مستند به زندگی وی پرداخته می شود و این که از نوجوانی به منزل امام در قم رفت و آمد و از بسیاری اتفاقات آن دوره خبر داشته است.

حرفه خانوادگی و تخصص او عکاسی است و تصاویر زیادی از امام راحل و حوادث دوران انقلاب توسط ابوالفضل فتحی به ثبت رسیده است. مستند «خاطرات روز های داغ» روایت زندگی او در بیت امام راحل از زبان خود اوست. «عباس صالح مدرسه ای»، کار پژوهش و گردانی مستند «خاطرات روز های داغ» را بر عهده داشته است. بایک جست و جوی ساده در اینترنت می توانید این مستند را که از شبکه ۳ سیما نیز پخش شده، پیدا و مشاهده کنید.

کشتار مسجد کرمان، تاراج نفت و منابع ملی توسط بیگانگان و نماز جماعت عصر ها و جمله برنامه هایی بود که مورد استقبال مردم قرار گرفت. افشای این قضیه با موجی از اعتراض و محکومیت در داخل و خارج از کشور از سوی مجامع، علما و مراجع همچون آیت ا... صدوقی در شیراز آیات مرعشی نجفی، گلپایگانی، شریعتمداری و حاج سید حسن قمی همرا بود. در ۲۴ آذر برخی از خبرنگاران داخلی و خارجی نیز برای تهیه گزارش و عکس به بیمارستان آمدند.

●راهپیمایی و تحصن در پنجم دی ماه ۵۷

به دنبال این واقعه غلامرضا ا هاری، نخست وزیر وقت، ناچار به عذر خواهی از پزشکان و ازام هیئتی به نمایندگی از دولت به سرپرستی باقر کاووزیان، برای رسیدگی به فاجعه بیمارستان امام رضا(ع) مذاکره با پزشکان بیمارستان شد. از سوبی با عزل عبدالرحیم جعفری فرماندار نظامی مشهد در اول دی ماه به علت همراهی وی با مراجع و برخی از چهره های انقلابی، سر تیپ شاهپور میر هادی به جای او به فرماندهی جدید لشکر و فرماندار نظامی مشهد تعیین شد. تهدیدات وی مبنی بر بستن در خانه آیت ا... سید عبا... شیرازی و تیراندازی به تظاهرات کنندگان اطراف بیت ایشان در دوم دی ماه که به شهادت ۱۲ نفر و مجروح شدن ۷۰ نفر منجر شد، خشم مردم مشهد را برانگیخت. با طولانی شدن تحصن، قرار شد در پنجم دی، پس از برگزاری راهپیمایی به مناسبت محکومیت حادثه کشتار دوم دی تحصن پایان یابد. این راهپیمایی با حضور مردم و علما از منزل آیت ا... شیرازی در بالا خیابان شروع و پس از گذشتن از مسیر خیابان های تهران، فلکه ضد، فلکه عدل خمینی، چهارراه لشکر و خیابان بهار، در ساعت ۲:۲۰ در بیمارستان امام رضا(ع) خاتمه یافت. این مراسم با قرائت قطعه نامه توسط آیت ا... طیبسی در غنچه بهایان رسید. تحصن کنندگان مواردی چون عقب نشینی رژیم، اخراج مسئول شهری جنایت بهمار، معروف سر کوبی چماق به دستان و آزادی زندانیان بی گناه را از پیامدهای مثبت و سازنده این حرکت اعلام کردند.

●در یک شنبه خونین مشهد چه گذشت؟

حرکت انقلابی مردم مشهد پس از این ماجرا هم ادامه یافت و در روزهای شنبه یک شنبه نیم و دهم دی ماه ۵۷، در مشهد وقایعی به وقوع پیوست که به یک شنبه خونین مشهد» در تاریخ انقلاب اسلامی معروف شد. روز نهم دی ماه ۵۷ برابر با اول صفر گروه های مردمی در منازل شیرازی، قمی و سید کاظم مرعشی اجتماع کردند و شعارهایی علیه رژیم سر دادند. مقصد راهپیمایی این روز بر خلاف روز های قبل، استانداری بود. پیشاپیش جمعیت، سید عبدالکریم هاشمی نژاد، عباس واعظ طیبسی، شیرازی، سیدعلی خامنه ای

نمود. چند ساعت پس از شروع راهپیمایی، خیابان های اصلی شهر ملو از جمعیتی شد که هر لحظه بر تعدادشان افزوده می شد و این جمعیت در گروه های مختلف گرد هم آمده بودند. طوری که وقتی قرار شد همه شرکت کنندگان در اطراف فلکه حرم به طور نشسته، به سخنرانی یکی از روحانیون گوش فرا دهند، شرکت کنندگان در شعاع فلکه حرم مطهر، به علت نبود جای کافی مجبور به نشستن شدند. نکته جالب توجه در این تظاهرات شرکت فعالانه و غیر قابل تصور بانوان مسلمان شهری و روستایی بود. به طوری که تعداد زنان حاضر در این راهپیمایی، در حدود ۵۰ هزار نفر، یعنی یک سوم شرکت کنندگان برآورد می شد. در پایان راهپیمایی حجت الاسلام هاشمی نژاد خطیب و محقق اسلامی، سخنان مبسوطی در باره علل و چگونگی این نهضت ایراد کردند و سپس مردم به آرامی متفرق شدند. در تمام مدت راهپیمایی مأموران انتظامی در مسیر راه ها دیده نمی شدند.

در کوتاه ترین زمان هزاران نفر از مردم در میدان بیمارستان تجمع کردند و علیه رژیم و جنایت هایش شعار دادند. با افزایش جمعیت و ایستادگی مردم و سر دادن شعار، نیروهای نظامی در خارج از بیمارستان و پشت نرده ها گرد گرفتند و به صورت مستقیم و مبنی به سمت مردم تیراندازی کردند. حدود ساعت ۲، پس از پایان تیراندازی علما و روزگان شهر در بخش رادیولوژی جمع شدند و اعلام کردند تا تغییر فرمانده نظامی استان به تحصن خود ادامه خواهند داد. رئیس حکومت نظامی مشهد سعی کرد تا با تماس تلفنی تحصن را بشکند که موفق نشد. حوالی غروب مکان تحصن به کتابخانه که مکان بزرگتری بود منتقل شد. کارکنان بیمارستان به عنوان میزبان از مردم متحصن پذیرایی می کردند. هر شب صدها نفر برای تحصن به آن جامی آمدند. نیروهای نظامی و تانک ها ضمن محاصره بیمارستان، رفت و آمدها را کنترل می کردند. مردم برای حمایت از تحصن کنندگان، خودروهایشان را از مواد غذایی اعم از گردو، پنبیر، نان و اقلام مورد نیاز دیگر پر می کردند و بالای تردها به آن ها می رساندند. در ۲۵ آذر اعلامیه ای به امضای آقایان ابوالحسن شیرازی، علی تهرانی، محمد مهدی نوغانی، جواد تهرانی، محمد باقر حکمت، سید کاظم مرعشی، حسن علی مروارید، مصباح مولوی، عباس واعظ طیبسی و سیدعلی خامنه ای در مشهد منتشر شد.

●سخنرانی های روزنه آیت ا... خامنه ای و شهید هاشمی نژاد

سخنرانی های روزنه توسط آیت ا... خامنه ای، شهید هاشمی نژاد و برخی از انقلابیون بر جسته در باره وابستگی رژیم، ارتباط با اسرائیل، جنایات حکومت در جریان وقایع سینما کس آبادان، ۱۷ شهریور تهران و

آوای انقلاب

و «مسفندیار منفرد زاده» در آن زمان این سرود را با کمترین امکانات در آستانه پیروزی انقلاب اجرا کرد. با هم آبیانی از شعر این سرود خاطره انگیز را مرور می کنیم:

هو اولدیزیر شد، گل از خاک بردمید پرستو به بازگشت ز د نغمه امید به جوش آمده است خون درون رگ گیاه بهار خجسته فال، خراسان بسد ز راه به خوشیان، به دوستان، به یاران آشنا به مردان نیز خشم که پیکار می کنند به آنان که با قلم تباهی دهر را به چشم جهانیان دیدار می کنند بهارن خجسته باد، بهارن خجسته باد